

Повідомлення "Соціально-економічне становище Кіровоградської області" за січень–листопад 2020 року

Населення

Чисельність наявного населення в області, за оцінкою, на 1 листопада 2020р. становила 923254 особи. Упродовж січня–жовтня 2020р. чисельність населення зменшилася на 9855 осіб. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (7994 особи) та міграційного (1861 особа) скорочення. Порівняно із січнем–жовтнем 2019р. обсяг природного скорочення збільшився на 397 осіб.

Природний рух населення у січні–жовтні 2020р. характеризувався суттєвим перевищеннем числа померлих над живонародженими: на 100 померлих – 39 живонароджених.

Доходи населення

За січень–листопад 2020р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників підприємств, установ, організацій (юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) становив 9447 грн, що на 14,3% вище ніж за січень–листопад 2019р.

Найбільш оплачуваними в економіці області у січні–листопаді 2020р. були працівники транспорту, добувної промисловості і розроблення кар'єрів, фінансової та страхової діяльності, лісового господарства та лісозаготівлі, державного управління оборони; обов'язкового соціального страхування, де заробітна плата у 1,3–1,5 раза перевищила середній показник по області.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників у сферах тимчасового розміщування й організації харчування, творчості, мистецтва та розваг, функціювання бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, адміністративного та допоміжного обслуговування, будівництві, сферах охорони здоров'я, інформацій та телекомунікацій, оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, освіті, сільському господарству, операцій з нерухомим майном. Співвідношення рівня оплати праці в зазначених видах діяльності до середнього по області становило 50,5%–95,8%.

У січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. спостерігалося збільшення **реальної заробітної плати** на 12%.

Загальна сума невиплаченої заробітної плати (по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) на 1 грудня 2020р. становила 20,8 млн. грн.

Обсяг невиплаченої заробітної плати становив 1,2% фонду оплати праці, нарахованого за листопад 2020р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств на 1 грудня 2020р. становила 14,6 млн. грн або 70,1% загальної суми боргу по області.

Кількість працівників, перед якими є борги з виплати заробітної плати, на 1 грудня 2020р. становила 1317 осіб або 0,8% середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому по 11,1 тис. грн, що становило 110,6% розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівнику за листопад 2020р.

Сума заробітної плати, не виплаченої працівникам підприємств-банкротів, на 1 грудня 2020р. становила 5,9 млн. грн.

На підприємствах, які відносяться до категорії економічно неактивних, заборгованість із виплати заробітної плати на 1 грудня 2020р. становила 314,1 тис. грн.

Ціни

Індекс споживчих цін в області у листопаді 2020р. порівняно з жовтнем п.р. становив 101,9%, з початку року – 104,1%.

На споживчому ринку у листопаді 2020р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1,6%. Найбільше (на 12,7%–5,1%) подорожчали овочі, цукор, яйця, сало та олія соняшникова. На 3,9–1% зросли ціни на кондитерські вироби з борошна, маргарин, продукти переробки зернових, інші продукти харчування, морозиво, сметану, олію оливкову, макаронні вироби, молоко, кисломолочну продукцію, масло, хліб. Водночас на 5,7–1,7% знизились ціни на шоколад, фрукти, кондитерські вироби з цукру.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,3%, що пов'язано з подорожчанням тютюнових виробів на 2%.

Одяг і взуття подешевшали на 3,6%, у т.ч. одяг – на 4,7%, взуття – на 2,5%.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 19,4% відбулося в основному за рахунок підвищення тарифів на опалення у 2 рази, а також цін на природний газ – на 28,5%.

Ціни на транспорт зросли на 1,2% в першу чергу за рахунок подорожчання палива та мастил на 3,6%.

У сфері зв'язку ціни зросли на 0,5%, що пов'язано з подорожчанням послуг Інтернету на 3,8%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 0,3%, що пов'язано з подорожчанням фармацевтичної продукції на 0,8% та амбулаторних послуг – на 0,7%.

Промисловість

У листопаді 2020р. порівняно з попереднім місяцем та листопадом 2019р. **індекс промислової продукції** становив відповідно 110,5% та 101,4%, за підсумками січня–листопада 2020р. – 102,5%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** за підсумками січня–листопада 2020р. обсяг випуску продукції зменшився на 3,4%, зокрема у добуванні руд кольорових металів – на 5,7%, при цьому у добуванні каменю, піску та глини обсяг випуску продукції збільшився на 27,8%.

У **переробній промисловості** за січень–листопад 2020р. індекс промислової продукції становив 104,3%.

У **виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів** у січні–листопаді 2020р. випуск продукції зрос на 3,8%, у т.ч. у виробництві готових кормів для тварин – на 7%, напоїв – на 6,2%, олії та тваринних жирів – на 5,6%, хліба, хлібобулочних і борошняних виробів – на 1,6%. Водночас у виробництві молочних продуктів спостерігалося зменшення обсягів виробництва продукції на 18%, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості – на 13,5%, інших харчових продуктів – на 8,6%, м'яса та м'ясних продуктів – на 1,3%.

У січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. спостерігалося збільшення виробництва олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих) на 23,6 тис.т, олії соєвої та її фракції, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) – на 11,4 тис.т, олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій нерафінованих (крім хімічно модифікованих) – на 4,2 тис.т, виробів кондитерських з цукру, інших – на 900,6 т, свинини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш (уключаючи оброблених сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання) – на 395,2 т, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 192 т, субпродуктів харчових великої рогатої худоби, свиней, баранів, кіз, коней, інших тварин родини конячих, свіжих чи охолоджених – на 102,8 т.

Водночас зменшилось виробництво борошна пшеничного чи пшенично-житнього на 5,5 тис.т, зерен зернових культур плющених, перероблених в пластівці, лущених, обрушених, різаних або подрібнених – на 1,2 тис.т, виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових) – на 694,4 т, печива солодкого (уключаючи сендвіч-печиво; крім частково чи повністю покритого шоколадом або іншими сумішами, що містять какао) – на 190,8 т, продуктів готових та консервованих з м'яса чи субпродукти, інших (уключаючи продукти з крові тварин; крім виробів ковбасних та подібних продуктів, гомогенізованих продуктів, виробів з печінки та страв готових) – на 152,8 т, яловичини і телятини, свіжих чи охолоджених – туш, напівтуш, четвертин необвалених – на 86,9 т, виробів ковбасних з печінки (ліверних) та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім страв готових) – на 47,2 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, листкових, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 4,3 т.

У **текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** обсяги випуску продукції у січні–листопаді 2020р. зменшились на 26,1%, у т.ч. у виробництві одягу – на 48,9%, текстильному виробництві – на 36,1%.

У **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** у січні–листопаді 2020р. випуск продукції збільшився на 6,8%, зокрема у лісопильному та стругальному виробництві – на 24,9%, виготовленні виробів з деревини, корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння – на 10,7%. При цьому у виготовленні виробів з паперу та картону обсяги зменшились на 24,4%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції у січні–листопаді 2020р. випуск продукції зменшився на 6,4% (за 10 місяців п.р. – на 7,7%), у т.ч. у виробництві іншої хімічної продукції – на 16,2% (на 24,8%), основної хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах – на 22,7% (на 20,7%), мила та мийних засобів, засобів для чищення та полірування, парфумних і косметичних засобів – на 8,9% (на 13,4%). При цьому обсяги виробництва фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик зросли на 2,5%.

На підприємствах із виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції випуск промислової продукції у січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. зменшився на 1%, зокрема у виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції – на 3,2%. Водночас у виробництві гумових і пластмасових виробів випуск продукції збільшився на 4%.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устатковання, за січень–листопад 2020р. обсяги промислової продукції збільшилися на 8,6%, у т.ч. у металургійному виробництві – на 8,4%, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устатковання – на 14,8%.

У машинобудуванні за підсумками січня–листопада 2020р. випуск продукції збільшився на 15,5% (за підсумками січня–жовтня п.р. зменшився на 6%), у т.ч. у виробництві автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів – у 2 рази, електричного устатковання – на 49,8%, машин і устатковання для сільського та лісового господарства – на 5,6%, інших машин і устатковання спеціального призначення – на 0,6%. Водночас обсяги виробництва машин і устатковання загального призначення зменшилися на 5,1%.

На підприємствах з виробництва, передачі та розподілення електроенергії обсяги виробництва порівняно з січнем–листопадом 2019р. збільшилися на 1,1%, при цьому у виробництві електроенергії – на 5,3%, розподіленні електроенергії – зменшились на 2%.

Сільське господарство

У січні–листопаді 2020р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно із січнем–листопадом 2019р. склав 67,9%, у т.ч. у підприємствах – 62,3%, господарствах населення – 79,5%.

Рослинництво. У січні–листопаді п.р. індекс продукції рослинництва порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 64,6%, у т.ч. у підприємствах – 60,9%, господарствах населення – 74,5%.

На 1 грудня п.р. господарствами усіх категорій культури зернові та зернобобові скошено й обмолочено на площі 839,3 тис.га, що складає 97,6% площ, посіяних під урожай 2020 року. Із зібраної площи одержано 2671,3 тис.т зерна (у початково оприбуткованій масі), що на 39,5% менше ніж на початок грудня 2019р. У середньому з 1 га обмолоченої площи одержано 31,8 ц зерна (на 37,9% менше), у т.ч. підприємствами – 32,2 ц (на 40,4% менше), господарствами населення – 30,6 ц (на 28% менше).

Соняшнику зібрано на площі 596,9 тис.га, що складає 97,8% площ, посіяних під урожай 2020р., його виробництво становить 1033,1 тис.т, при середній врожайності 17,3 ц з 1 га.

Тваринництво. У січні–листопаді п.р. індекс продукції тваринництва порівняно із січнем–листопадом 2019р. склав 97%, у т.ч. у підприємствах – 100,9%, господарствах населення – 95,7%.

У господарствах усіх категорій у січні–листопаді 2020р. загальний обсяг виробництва м'яса (реалізація сільськогосподарських тварин на забій у живій масі) склав 66,2 тис.т та порівняно з січнем–листопадом 2019р. збільшився на 1,3 тис.т або на 2%.

Обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у підприємствах у січні–листопаді 2020р. становив 19,4 тис.т, що на 1,6% більше ніж у січні–листопаді 2019р., у т.ч. великої рогатої худоби – 2,9 тис.т (на 6,9% менше), свиней – 16,5 тис.т (на 4,8% більше). Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до обсягу їх реалізації на забій становило 94,6% (у січні–листопаді 2019р. – 101,9%).

Загальне виробництво молока порівняно з січнем–листопадом 2019р. зменшилося на 9,8% і склало 262,1 тис.т, у т.ч. у підприємствах – на 3,3% (55,2 тис.т), у господарствах населення – на 11,4% (206,9 тис.т).

У січні–листопаді 2020р. загальне виробництво яєць від птиці свійської усіх видів порівняно з січнем–листопадом 2019р. зросло на 3,5% і склало 572,2 млн.шт. Виробництвом яєць займалися підприємства 6 районів області.

Загальна кількість великої рогатої худоби на 1 грудня 2020р. становила 81 тис. голів (на 10,1% менше ніж на 1 грудня 2019р.); у т.ч. корів – 46,4 тис. голів (на 3,7% менше); свиней – 213,8 тис. голів (на 1,4% менше); овець і кіз – 36,6 тис. голів (на 9% менше) та птиці свійської – 5934,1 тис. голів (на 6,1% менше).

Реалізація сільськогосподарської продукції. Середні ціни продажу аграрної продукції підприємствами за всіма напрямами реалізації у січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. збільшилися на 20,1%, у т.ч. продукції рослинництва – на 21,5%, продукції тваринництва – на 1,9%.

Наявність культур зернових та зернобобових і насіння соняшнику. На 1 грудня 2020р. у підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 796,2 тис.т зерна (в 1,8 раза менше порівняно з 1 грудня 2019р.), у т.ч. 298,2 тис.т пшениці, 422,8 тис.т кукурудзи, 51,6 тис.т ячменю. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалося 591,7 тис.т зерна (в 1,6 раза менше), у т.ч. 243,7 тис.т пшениці, 276,3 тис.т кукурудзи, 49,9 тис.т ячменю. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 204,5 тис.т зерна (в 2,5 раза менше, ніж на 1 грудня 2019р.).

Запаси насіння соняшнику становили 489,9 тис.т (на 26,8% менше, ніж на 1 грудня 2019р.), з них у підприємствах, які здійснюють його виробництво, зберігалося 269,2 тис.т (на 28,5% менше), у підприємствах, що займаються його зберіганням і переробленням – 220,7 тис.т (на 24,7% менше).

Будівництво

У січні–листопаді 2020р. підприємствами області вироблено будівельної продукції на суму 1170,6 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. становив 64,8%.

Нове будівництво склало 17,6% загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 35,2%, реконструкція та технічне переоснащення – 47,2%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб–підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–листопаді 2020р. становив 19874 млн.грн, що в порівняннях цінах на 10,8% більше обсягу січня–листопада 2019р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–листопаді 2020р. становив 13838,5 млн.грн, що у порівняннях цінах на 9,3% більше обсягу січня–листопада 2019р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–жовтні 2020р. обсяг експорту товарів становив 730,6 млн.дол. США, імпорту – 203,1 млн.дол. Порівняно з січнем–жовтнем 2019р. експорт товарів збільшився на 29,7%, імпорт скоротився на 0,1%. Позитивне сальдо становило 527,5 млн.дол. (у січні–жовтні 2019р. – 359,8 млн.дол.).

На формування позитивного сальдо вплинули окремі товарні групи: жири та олії тваринного або рослинного походження (274,3 млн.дол.), зернові культури (166,3 млн.дол.), залишки і відходи харчової промисловості (100,8 млн.дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту у січні–жовтні 2020р. становив 3,60.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 146 країн світу.

Загалом область експортувала товари до 125 країн світу.

У січні–жовтні 2020р. обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 210,5 млн.дол. (28,8% загального обсягу експорту) та збільшився на 35,9% порівняно з січнем–жовтнем 2019р.

Серед найбільших партнерів–країн ЄС зросли експортні поставки до Польщі, Іспанії, Франції, Італії, Нідерландів, серед інших країн – до Китаю, Індії, Білорусі, Єгипту. Водночас зменшилися поставки до Туреччини, Чехії, Російської Федерації.

Найбільші експортні поставки здійснювались до Китаю – 11,3% загального обсягу експорту (жири та олії тваринного або рослинного походження, зернові культури), Індії – 11,2% (жири та олії тваринного або рослинного походження), Білорусі – 9,9%

(залишки і відходи харчової промисловості), Нідерландів – 6,8% (жири та олії тваринного або рослинного походження, зернові культури), Польщі – 4% (жири та олії тваринного або рослинного походження).

У січні–жовтні 2020р. з області експортовано жирів та олій тваринного або рослинного походження на суму 285 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 188,1 млн.дол., готових харчових продуктів – на 110,9 млн.дол., машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання – 71,1 млн.дол.

Імпорт товарів у січні–жовтні 2020р. здійснювався з 97 країн світу. Обсяг імпорту товарів з країн ЄС становив 83,2 млн.дол. (41% загального обсягу) та проти січня–жовтня 2019р. зменшився на 10,9%.

Імпортні поставки порівняно з січнем–жовтнем 2019р. зросли із Російської Федерації, Туреччини, скоротилися – з США, Китаю.

Найбільші надходження товарів здійснювались з Китаю – 14,8% загального обсягу імпорту (машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, засоби наземного транспорту, крім залізничного), Німеччини – 12,5% (механічні машини, засоби наземного транспорту, крім залізничного), Туреччини – 9,8% (текстильні матеріали та текстильні вироби), США – 9,3% (засоби наземного транспорту, крім залізничного, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання), Російської Федерації – 7,4% (палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки).

У січні–жовтні 2020р. до області надійшло машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання на суму 58,9 млн.дол., засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів – на 46,8 млн.дол., текстильних матеріалів та текстильних виробів – на 18,7 млн.дол., мінеральних продуктів – на 18,2 млн.дол.

Транспорт

У січні–листопаді 2020р. вантажообіг підприємств транспорту збільшився на 3,2% і становив 25514,9 млн.ткм.

Підприємствами транспорту перевезено 10035,6 тис.т вантажів, що становить 54,9% обсягу січня–листопада 2019р.

Залізницею у січні–листопаді 2020р. перевезено 5810,7 тис.т вантажів, що на 0,6% менше ніж у січні–листопаді 2019р. Це спричинено зменшенням перевезення кам'яного вугілля на 50%, зерна і продуктів перемолу – на 28,1%, нафти і нафтопродуктів – на 7,8%. Натомість у 2,2 раза збільшилося перевезення хімічних і мінеральних добрив, брухту чорних металів – на 26,1%, будівельних матеріалів – на 16,1%. Вантажообіг підприємств залізничного транспорту збільшився на 4,3% і становив 24910,2 млн.ткм.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–листопаді 2020р. перевезено 4224,9 тис.т вантажів, що становить 33,9% обсягу січня–листопада 2019р., вантажообіг становив 604,7 млн.ткм або 71,6% обсягу січня–листопада 2019р.

У січні–листопаді 2020р. пасажирообіг підприємств транспорту становив 1084,2 млн.пас.км або 46,1% обсягу січня–листопада 2019р.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 37,9 млн. пасажирів або 54,8% обсягу січня–листопада 2019р.

Залізницею у січні–листопаді 2020р. перевезено 1070,5 тис. пасажирів, що на 47,4% менше порівняно з січнем–листопадом 2019р., пасажирообіг зменшився на 57,3% і становив 707,7 млн.пас.км.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–листопаді 2020р. перевезено 23,3 млн. пасажирів або 53,5% обсягу січня–листопада 2019р. Пасажирообіг підприємств автомобільного транспорту становив 304,5 млн.пас.км або 55,5% обсягу січня–листопада 2019р.

Обсяги перевезень пасажирів, виконаних фізичними особами–підприємцями у січні–листопаді 2020р., зменшилися на 33,2% та становили 5 млн. пасажирів.

Тролейбусами у січні–листопаді 2020р. перевезено 13,6 млн. пасажирів, що на 42,4% менше ніж у січні–листопаді 2019р.